

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.
A lap szellemi részét illető küldemények a szerkesztőnek, anyagiak a lap tulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr., többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél 30 kr.
A hirdetések Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdájában és a szerkesztőnél fogadtatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A politikai helyzet.

Zombor, 1894. június 8.

Tegnap este 6 1/2 órai kelettel a következő táviratot vettük:

Öfelsége Wekerle miniszterelnököt ma kétszer és Bánffy Dezső elnököt fogadta. Döntés nem történt. Wekerle tartja Szilágyit.

E szűkszavú távirat teljesen jellemzi a helyzetet. Bár általánosan azt hitték, hogy öfelsége esütörtökön véglegesen dönteni fog a válság kérdésében, pénteken pedig bemutatathatja magát a házban, — az az akadály, mely a válság gyors lebonyolítását hátráltatta, még mindig fennáll. Legalább mikor e sorokat írjuk, fenti távirat által vázolt kép a jellemzője a politikai helyzetünknek.

Az akadály pedig — tudja az egész ország — Szilágyi Dezső, kinek személye az udvari és arisztokratikus köröknek nem kell. Hogy miért? ki tudná megmondani, mert a szimpatia és antipatia rugóin kívül minden tárgyilagos érv mellett szól, hogy Szilágyi továbbra is igazságügyminiszter maradjon s egyetlen egy körülmény sem szól ellene. Lángeszének megnyilatkozása az egyházpolitikai vitában, amikor egész Európát bámulatba ejtő erővel, káprázatos logikával s megingathatlan meggyőző érveléssel szállt síkra, — ellenfeleit is lefegyverezte; ugy látszik, csak egy maradt meg bennük, a személye elleni gyűlölet, a szellemi fölényétől való irtózás.

Bizony kissé elszomorító látvány az, hogy Szilágyinak — aki az egyházpolitikai javaslatok atyja, értelmi szerzője — be vagy be nem jutása körül forog a válság, s ellenségei „agyon akarják lütni az apát, hogy gyermekét adoptálhassák“. Az egyházpolitikai harcot Szilágyi nélkül elképzelni igen nehéz.

Wekerle Sándor miniszterelnök politikai jellemességének és korrektségének most is példáját adja, de példát ad egyszersmind a jövőre nézve is; mint a fentebbi távirat jelzi, a miniszter erős

harcot vív öfelsége előtt Szilágyiért, — mit legjobban bizonyít az, hogy öfelsége tegnap kétszer is fogadta, anélkül, hogy a válság megoldatott volna, már pedig, ha Wekerle Szilágyit elejtette volna, ugy a kérdés még tegnap eldőlt. A Wekerle miniszterelnök politikai egyéniségébe és becsületességébe vetett hit ez által csak növeledik, mert valóban Wekerle-kabinet Szilágyi nélkül alig képzelhető el.

A mai nap meghozza a nyugalmat s a király döntő szava, bizonyosan olyan lesz, amely megfelel a nemzet érdekeinek és élesen demonstrált kívánságának.

Az új perrendtartás életbeléptetése.
Az igazságügyminiszter a következő rendeletet adta ki a sommás eljárásról szóló 1893. XVIII. és a fizetési meghagyásokról szóló 1893. XIX. törvények életbeléptetése és az ezekre a törvényekre vonatkozó ügyviteli szabályok tárgyában. Az 1893. XIX. törvények 24., 27. és 28. §-ában nyert felhatalmazás alapján rendeltem: I. A sommás eljárásról szóló 1893. XVIII. és a fizetési meghagyásokról szóló XIX. törvényekről az 1894. évi november hó 1-én lépnek életbe. II. Ezen a napon hatályba lépnek a fenti törvényekre vonatkozó s a jelen rendelettel megállapított ügyviteli szabályok. Budapest, 1894. május hó 30-án. Szilágyi Dezső s. k.

A régi községi törvény hatálya alatt vizsgázott jegyzők.
A belügyminiszter egy felelősségi jelentésében a vitás községi jegyzői választás megsemmisítését, kijelentette, hogy 1871-ki községi törvény, melynek hatálya alatt az illető a jegyzői vizsgát letette s a jegyzői hivatal viselésére igényt szerzett, egyáltalán nem ismeri az 1883. I. t. c. 6. §-ában meg szabott azon korlátozó feltételt, mely szerint az illetőnek más törvényhatóságokban vizsgázott jelöltekkel megkivánt bizonyítvány birtokában kell lennie; ez a korlátozás pedig, melynek a törvény a jövőre leteendő szigorlatokat tartotta szem előtt, különös tekintettel arra, hogy a törvény épen az elméleti képzettségre vonatkozó rendelkezéseinek legkevésbé sem kívánt visszaható erőt tulajdonítani, semmi esetre sem alkalmazható oly szorosán, hogy a már évek során át tényleg hivatalban levők választásának megsemmisítésére a rendszeresített s nem rendszeresített állások körében kifejtett működés tekintetében az új törvény végrehajtása folyamán fejlődött éles megkülönböztetés elégséges indokul szolgálhatna.

A kalocsai érsek fogadtatása.

Főtisztelendő Császári György kalocsai érsek ur öccsellenciájának, a bérmálás szentségének kiosztása végett 1894. évi június hó 13-án Zombor sz. kir. városába érkezte alkalmából rendezendő ünnepélyességek sorozata:

1894. évi június 13-án.

I. Öccsellenciája a délután fél 4 órakor Szabadka felől jövő vonaton fog megérkezni, mit 3 mozsárlövés fog jelezni. A kíséret fogatai az indóház raktári pályaudvarában sorban helyezkednek el, a bandérium a kerétszak előtt foglal állást.

II. A kocsiából kiszálló érsek öngyméltóságát a város előkelőségei élén a városi polgármester fogja üdvözölni.

III. A polgármester üdvözöl szavai után folytonos harangozás között a kíséret díszmenet a következő rendben vonul be:

1. Két lovasrendőr teljes díszben.
2. 40 földmives lóháton, kezükben nemzeti lobogókkal, élükön Karnász Kálmán ur a városnak kibontott zászlójával a kezében.
3. A tűzoltó-zenekar folyton zenélve.
4. A tűzoltó-testület teljes díszben.
5. A polgármester a város főkapitányával nyitott hintóban.
6. Öccsellenciája kíséret papjával szintén nyitott hintóban.
7. A többi fogatok tetszés szerinti rendben egymástól legalább 5 méter távolságra.
8. 2 lovasrendőr.

A menet az indóháztól a városba befelé indulva, a bajai ut, a bajai utcán és szent-György-téren keresztül a Gromon-utcába kanyarodik, itt áthaladva a szent-Háromság téren át, a templom elébe vonul.

A menetek a szent-Háromság-térre való megérkezése alkalmával a lovas díszkíséret a szent-Háromság szobra és Tárcai-ház között szemben a városházával egyes soru állást foglal el és az elhaladó főpásztor előtt így is tiszteleg.

IV. A templom előtt és a plébánia ház hosszában bal- és jobb oldalt állítva a kath. kegyuri bizottság tagjai, az egyletek, testületek és társulatok kibontott zászlóikkal várják öccsellenciáját ünnepies mezben. Itt sorakozik az iskolai ifjúság is saját zászlóik alatt.

V. Fehérbe öltözött 40 leány pedig virágkosárral kezükben, közvetlen a templom főbejáratánál jobb- és balról egyenlő számban foglal állást.

VI. A postahivatal helyiségétől a pénzügyigazgatási épületig és a templom bejáratától a plébánia-ház hosszában, két sorban felállítva, a helybeli tűzoltók képezendnek sorfalat.

A bevonulási irányba eső utcák lakói már eleve is kéretnek házaikat, ablakaikat lehetőleg fellebongatni virágokkal, szőnyegeket feldiszíteni, hogy a bevonulás, ünnepélyessége ezáltal még inkább emeltesse.

A templom előtt örökösödő gyalogrendőrök ügyelni fognak arra, hogy a templomtól egész a szent-János-utca végéig legalább 6 méter széles kocsiút nyitva tartassék, hogy a templom előtt lezállandó kíséretnek fogatai gyorsan a Széchenyi-körut felé hajtva, ott sorba megállhassanak.

VII. Öccsellenciája a templom előtt kocsijáról leszáll, itt a plébános üdvözl, azután az egybegyűlt papság által egyházi díszben körülvéve, a templomba

A „BÁCSKA“ tárcája.

Adélia levelére.

*Írád: „Hogy kurta legyen a dolog,
Bocsásson meg, talán jobb is leszen,
Ha ön rám és én önre nem gondolok“.*
Ha ily levélnek vétele után
Kövér lesz a szív és jéggé a vér...
Látod, barnám, nem is csoda tán?
Adélia, te szép kis angyalom,
Soha, mondom, soha sem hittem vón,
Hogy ezt tőled kell majd még hallanom.

Sokszor álltam post' restant' ablaknál;
Kéjes örömlázban uszott lelkem,
S azt sóhajtottam én: „Csak most látnál!“
Vad szelvihar, hó s jégéső között
Vigand futottam a postára el;
Leveled vártam s az néha megjött. —
Adélia, te szép kis angyalom,
Soha, mondom, soha sem hittem vón,
Hogy ezt tőled kell majd még hallanom.

Nossza, lemondás: emberszeretet!
Igen, szegény postás örülhet már,
Mert tőlem están majd nyugton lehet.
Adélia, dicsőség szálljon rád!
Szerelmet kértem, s bennem támasztád
— Felebaráti szeretet jogát.
S meg is nyugodnám árva sorsomban,
Csak ne gyötörne a fájó bánat, —
Hogy még oly sok — rózsás papírom van.

Ipolyi Sándor.

KÉPEK A BOSZNIAI ÉLETBŐL.

Írta: Del Toró.

VI.

Táborunkban szinte megkönnyebbülve éreztük magunkat. De azért nem pihentünk, hanem a sötét éj koromfekete leple alatt erős örjártokra indultunk. Csak virradatkor tértünk egy kis pihenőre az őrszemek gondos felügyelete mellett, hogy az átél harczi zsihongást kiheverjük és élményeinkről elmélkedjünk. Mert gazdag volt ez a nap a többivel együtt szomorú és vig epizódokban egyaránt.

A szomorúság ugyan fölülmulta a vígságot, de azért a magyar baka a legválságosabb helyzetekben is megeresztette kacagató humorát, mintha csak ezáltal akart volna a halállal kacérkodni és megmutatni neki, hogy az élet-hez nem köti őt semmiféle „reverzális“ sem.

Följegyeztek belőlök egynéhányat. Jó, ha ezeket is tudja az ember.

... Mikor már a bosnyákok szemefényét: a fellegvárat elfoglaltuk és sziklafalai közt nem egészen ugy éreztük magunkat, mint a turbékoló kedves ölelő karjaiban, — felkerült hozzánk derék és vitéz ezredesünk is, hogy egyrészt bátorítsa lelkünket a további küzdelemre, másrészt pedig, hogy új irányt adjon a csata menetének és a tüzéség elég erős fedezetéről (mert ezek is ott voltak már ágyúikkal együtt) és kellő védelméről gondoskodjék.

Hársán parancsszavait csak az ágyúk bömbölő moraja multa fölül, melyek tűzhányó „Vezüvként“ okádták éregyomrukba a lávagyókat a „fanatikus“ bosnyákok táborába, hogy rést üssenek soraikon. Mert Mohamed nagy könyrében megvagyon írva, hogy a sorsát senki sem kerülheti el. Ott kell testamentumot csinálnia mindenkinek, a hová a halál kirendelte. Ezért oly kitarók, ezért oly állhatatosak és „fanatikusok“ a mohamedán bosnyákok a háboruban is.

Mialatt az ezredes a parancsokat osztogatta és az ágyúk végigszántottak az ellenség fején, az alatt a puskaik sorúze is bő aratást vitt véghez közöttük. Hullott

a mumiáknak öltötetett vad népség, mint kasza alatt a sárguló buzakalász!

Természetes, hogy az ő golyóik is eljutottak hozzánk, sőt kárt is tettek bennünk. De hát ez katonadolog volt!...

Megesett azonban, hogy egyik-másik tapasztalatlanabb „bundás“ — bár az öreg baka azt tanácsolta nekik, hogy ne kapkodják a fejüket jobbra-balra, mert még bele találják útni valami huncut bosnyák golyóba — ide-oda rángatta a fejét, ha valami mérges golyó sivitott el a füle mellett. Pedig a mely golyó már egyszer elfűlyt a levegőben, az nem öl, a melyik megöl, annak a sivitását nem hallja már fülünk.

Midőn ezt a kapkodást az ezredes látta, elmosolyogta magát és jóakarattal csak ennyit mondott:

— Ez nem szép... ez nem katonadolog. Nézz rám, én ugy állok a golyó előtt, mint egy gyertyaszál... nem... mint egy hatalmas tölgy!

A „bundás“ végignézte az ezredes marcona alakját és azt mondta neki félíg tréfásan, félíg komolyan:

— Ezredes ur! az „egrecir regnomában“ benne van, hogy az ellenség előtt „dekkungot“ kö keresnyi még a számaszámban is...

Az ezredes ezen a jóízű feleleten ismét nevetett egyet, de csakis egyet, mert mosolygó vonásai abban a pillanatban jégvirággá fagytak az arcán. Egy dísznő golyó (hamarjában nem is találko alkalmasabb epithont) egy még dísznőbb ellenség puskájából szíven találta a derek katonát. A hatalmas tölgy lehajította koronáját, a karsu gyertyaszálnak kialudt a világa... örökre!

Saját embereinek puha karjai közt mosolygó arecal adta ki a lelkét, mert kötelességét hűen teljesítette!

Alig tűnt le ezredünk e fényes csillaga a láthatárról, már is egy újabb jelenség vonta magára a figyelmünket, lent a völgyben. A sereg balszárnyán riadót fűjtak a trombitások. Szurony-szegezve rohant egy század a szűles bosnyákokra, hogy föld-sáncából kiverje... Az ágyúk dörögtek, a fegyverek ropogtak; de „Mohamednek“ katonái sem nézték tétlenül a dolgot, hanem kínos küzdelemben a végső mentőeszközhöz folyamodtak. Eles handszáraikat kibúzták övükből, egynéhány sor megforgatták gromba kezükben, azután nyilsebesen hajították a rohanó

ami módon tűzet fogott, de a mikor a lángok a tetőn ácsaptak, a szomszédok — szerencsére — észrevették. Erős munkáirán sikerült a szomszédoknak teljesen eloltani a tüzet, még mielőtt az őrtoronyban észrevették volna.

Közegészség, népmozgalom. A városi közegazgatási bizottság legutóbbi ülésén dr. Popovits tb. főorvos jelentést olvasott föl a város május havi közegészségi és népmozgalmi viszonyairól. E szerint a közegészség viszonyok elég kedvezőek. Halálozás 59 fordult elő (áprilisban ugyanennyi, tavaly májusban 54); a születések száma azonban kicsiny volt az elmúlt május hónapban, mindössze 50. Meghalt 35 férfi és 24 nő; a kor tekintetében: 0—1 éves 15, (köztük törvénytelen 1), 1—15 éves 7, (köztük törvénytelen szintén 1), 16—20 éves 10, 20—30 éves 3, 30—40 éves 5, 40—60 éves 9, 60—80 éves 8 és 80 éven túli 1. Az elhalt 7 éven aluli gyermekek közül 6 és a 7 éven felüliek közül szintén 6 nem részestült gyógykezelésben. A születések részleteiből a következők: élve született 26 fiú (köztük 1 törvénytelen) és 24 leány, (köztük 5 törvénytelen); halva született 2 fiú és 2 leány. Házasságra lépett májusban 16 pár. Föltűnő, hogy a halálesetek okai között a tuberkulózis uralkodott, összesen 10 embert vitt a másvilágra május havában. E mellett főleg a váltóláz és bélhurut mutatkozott. A hevenyfertőző betegségekben lényeges javulás állott be. A kanyaró miatt nemrégiben be kellett zárni a nenadisi iskolát s most ez megszűnt, ugyintén a vörheny is; ronszóló torokból 2 esetben fordult elő, (egyik halállal végződött). Az iskolába járó gyermekek egészségi viszonyai kifogástalanok voltak; csupán a zárdából tételt jelentés, hogy ott a hőkurut nagyobb mérvben föllépett. Az orvosi vizsgálat azonban közönséges tudóshurutnak állapította meg a betegséget. A beálló melegség miatt a halpiacra és gyümölcs piacra orvosrendőri szempontból kiváló figyelem fordított. Orvosrendőri boncolás egy fordult elő, mely alkalommal haleset folytán bekövetkezett halál volt megállapítva.

Kirándulás. A „Zombori Kerékpár Egyesület“ folyó hó 10-én, vasárnap, Kis-Köszegre (Battina) kirándulást rendez. Indulás: d. u. 2 órakor az egyesület helyiségéből (Fichtl-féle szálloda, apatini-ut). Vendégek sportszerű rubánban is résztvehetnek.

Orgyilkosság. Megemlékeztünk a múlt számban arról, hogy hétfőn reggel egy holttestet találtak a sztapári úton. A rendőrség most kiderítette, hogy rablógyilkosságnak esett az illető áldozatul. A meggyilkolt Megyeri Molnár Antal szabadkai lökereskedő. Hozzá tartozói itt jártak Zomborban s értesítették a rendőrséget, hogy Megyeri 640 frttal jött el a zombori vásárra. A rendőrség erőlyesen nyomoz.

Dohánycsempészek. Mult évi november hó 20-án történt, hogy Roszner Ferenc ötdömögával Sztanisicáról Gyulafalvára ment dohányt csempészni. A manipuláció sikerült nekik, a mennyiben esti 8 órakor visszaindultak Sztanisicára egy métermáza dohánnyal. Kényez Jakab, Gyűrki Lajos, Vinkovits Bona, Gyűrki Fábis, Drobina József és Drobina Sándor sztanisicai lakosok a hazatérő csempészeket megleszték és rájuk támadva, elrabolták tőlük a dohányt. Ezért a csempészek bepanaszolták a hatolvajt. A zombori kir. törvényszék tegnap ült felettük törvényt. Drobina Sándort 6 havi, a többieket pedig 9 havi börtönrre ítélte. Az ügy azonban még nincs befejezve. Most majd még dohánycsempészet miatt kapják meg, úgy a panaszosok, mint pedig az elítelt vádlottak megérdemelt büntetésüket.

A Tiszortkolat szabályozása. A titeli hármasszigetnél néhány nap óta igen érdekes, egyuttal nagy fontosságú munkálatok folynak Hajagos kir. főmérnök szakértő vezetésével. A Tiszortkolat szabályozása lón ugyanis megkezdve azon nevezetes munkálat által, melynek célja a Tiszának a titeli végdátához közel eső, s arra mindjobbban terjedő két hatalmas ágát, mely a hármassziget képezi, hol jelenleg a hajóközlekedés történik, termőkövekkel elzárni, s a legtermészetesebb egyenes medert, hol az iszapolás következtében csak egészen nagy vízállás mellett közlekedhetni, két óriási kotrógép segítségével mélyíteni, illetve hajózhatóvá tenni. A hónapokra terjedő munkálatok szerényen folynak, s teljes befejezés után nemcsak a hármassziget kultiválását teszik lehetségessé, hanem a torkolatnál gyakran előforduló szokatlan jégtorlódásokat is meggátolják. A nevezetes szabályozást a torkolatnál felállítandó világító torony fogja kiegészíteni.

Érdekes elvi jelentőségű határozatot hozott közelebb a kir. kuria egy mezőrendőrségi ügyben. Egy komárommezei község bírája több községbeli lakost, a kik három darab bárányt koholt ürügy alatt befogtak, felhívott a bárányok szabadon bocsátására. Nem csak megtagadták ezt, de a bírót s kisbírt erőszakkal ellőtték s a bárányok elvitelében tetteles ellenszéllyessel megakadályozták. A törvényszék hatóság elleni erőszak vétségében büntöské mondta ki s tizen-négy napi fogházra ítélte a községi lakosokat; a kir. tábla azonban felmentette őket a vád- és következményeinek tette alól, mert a községi bíró nem járt el jogos hatáskörében, midőn vádlottakat alakilag jogosan szerzett zálogjuktól akarta megfosztani. A kir. kuria a törvényszék ítéletét hagyta helyben, mert a községi bíró mezei rendszerttel megbízott hatósági közeg levén, mint ilyen az állítólagos mezei rendőri kihágás alapján szerzett zálog kiadása iránt jogosan intézkedett.

Körözés. A szabadkai kir. törvényszék csalás és sikkasztás bűntette miatt vádolt Takács Virgoncz Julis cselédét körözött. Személyleírása: születési helye Halas, 30 éves, ref., hajadon, cseléd, termete közép, arca kerek, szemek kék, szemöldöke és haja szőke, ismeretű jele: himlőhelyes.

Művészet és irodalom.

A „Vasárnapi Ujság“ június 3-iki száma 24 képpel, a következő tartalommal jelent meg: „Tóth Kálmán“. (Baján leleplezett, s Bezerédi Gyula által készített szobra képevel). Baráth Ferencről. — „Tóth Kálmán emlékezete.“ Dömötör Pál költeménye. — „A mány emlékezete.“ Kalotaszegi népdalok. — „A gyanyu.“ Elbeszélés a kalotaszegi népdalok. — „A buda-mathy Zeigáné. (Kimnach László rajzával). — „A buda-pesti új Duna-hidak pályatervei.“ — „Gleichenbergi törzsdíjat nyert három terv képével.“ — „Az állatok számoló ténét.“ Dr. Závorv Sándortól. — „A székelyek képe.“ — „Baja városa.“ Bellosics Bálintól. (Képekkel: 1. Baja városa a Sugovica felől. 2. Tóth Kálmán szülőháza, stb.). — „A kolozsvári memorandum

pőr.“ (Jantyk Mátásnak, a „Vasárnapi Ujság“ kiküldött rajzolásának a tárgyalás alkalmával készített 15 eredeti rajzával). — A „Coxey-hadsereg felvonulása Washingtonban.“ — „Tóth Kálmán-szobra Baján.“ — „Történelmi képeslapok.“ — Irodalom és művészet; Közintézetek és egyetek; Sakkalány, Képtalány, stb. reudes rovatok. — A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedévre 2 frt, egyes szám ára 20 kr. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, egyetem utca 4. szám).

Korbai Károly

* 1829 + 1894.

Vármegyénk közéletének egyik legismertebb és legtehetősebb tagja hunyt el folyó hó 4-én Kulán. Korbai Károly zárta le a sors rendelése folytán örökre a szeméit. Az ő ravatalánál nem állhatunk meg közönyt, halálát nem konstatálhatjuk a szokásos rövidséggel.

Bátran elmondhatjuk, hogy Korbai Károly nem önmagának élt, hanem a közügyeknek.

Mint vármegyei bizottsági tag, vármegyénk politikai életében hosszú időn át vezérszerepet játszott, a legnagyobb érdeklődéssel és figyelemmel kísérte egyuttal a megye kulturális érdekeit is. A megyei közéletnek nem volt oly ága, a melyben ő kiváló tehetségével, nagy sulyu szavával ott ne lett volna azok között a vezérek között, a kik lelkesedéssel és az anya megye iránti szeretettel buzgólkodtak megének társadalmi jólétének és haladásának előmozdításán. Érdeklődött minden iránt s komolyan fogva fel azt a munkát, a melyre minden ember a társadalom iránt le van kötelezve, a megye gyűléseken is pontosan megjelent, levegő érdeklődéssel kísérte még a legapróbb ügyeket is.

Munkás élete és tehetsége a tekintélyt is megszerzették számára. Egyike lett vármegyénk legnépszerűbb alakjainak s közép Bácskának valóságos vezére. Kinos betegsége már egy idő óta leszorította a közügyek teréről. Visszavonult kulai magányába. De nem szünt meg sohasem reményelni, hogy egészsége még visszatér s újra látni fogjuk még. A végzet azonban másként határozott. Sirja benne egy olyan férfit zár el a világtól örök időkre, a ki hirre, dicsőségre nem váru, borostyánt sem szomjuozva, életében sokat dolgozott, de nem önmagáért, hanem a közügyekért, a társadalomért.

* * *

Korbai 1829-ben született Verbászon, szegény szülöktől. Atyja tanító volt s így a gyermek arra volt kényserítve, hogy öneurejéből tartsa fenn magát. Nem rettenve vissza a küzdelmektől, megszerelte az ügyvédi diplomát s Kulán telepedett meg. 1848-ban ő is fegyvert vett a kezébe a haza védelmére, de mint honvéddudnag a hegyesi csatában megsebesülve, kénytelen volt a csatártól ott hagyni.

Visszavonult Kulára, s ott működött mint ügyvéd. Vármegyénk közéletére nézve oly annyira fontos szereplése 1872-ben kezdődik, a mikor először lett megyebizottsági taggá megválasztva.

Egyik legkedvencebb témája volt a megyei árva-és szeretetház felállítása. Hogy mennyire lelkes híve volt ennek az ügynek, azt halála után is bebizonyította, a mennyiben 10,000 frtot hagyott erre a jótékony célra.

Halála mely részvétet keltett szerte az egész vármegyében. Temetésén, amely folyó hó 6-án ment Kulán végbe, ott volt a vármegye részéről maga Sándor Béla főispán is, Kozma László főügyessel.

A gyászszertartás igen ünnepléses volt. A háznál Kék Zsigmond szivaci református lelkész mondott magyar imát, Szendy Lajos pacseri lelkész pedig magyar, Venecianer új-soóví lelkész pedig németet. A temetőben pedig Tóth Sándor feketehegy lelkész tartott egy kiváló halotti beszédet. A gyászszertartást Hetesy Victor fejezte be imával.

A temetésen Kuláról és környékéről rendkívüli nagyszámu közönség volt jelen.

A katakombák.

Páris, május 30.

E földalatti folyosókba csak batósági engedéllyel és kalauzok vezérlése mellett juthat a közönség. Rendes minden második szombaton déli egy óra felé nyitják meg a bejáratot, a hol nagyszámu közönség várakozik, felszerelve mindegyik gyertyával és a szük-séges belépti jeggyel, mely tulajdonosát feljogosítja őt személyt magával vinni. Egyenként, hosszú sorban ereszkedtünk le az 58 lépcsőn, mely 18 méternyi mélységbe vezet a föld alá, de néhol elér a 22 méter mélységet. Kezdetben két szük fal között vezet az ut, hol jobbra is, balra is egy-egy barlang vagy mellék folyosó nyílik. Ezek azonban el vannak zárva s egyáltalában úgy van rendezve s labirintus, hogy eltévedni nem lehet, ha csak át nem lépi az ember e korlátokat, melyekkel az oldalt nyíló folyosók el vannak zárva, hanem körülbelül egy óráig tartó kanyargó járkálás után eljut a kijárathoz, mely körülbelül másfél kilométernyire lehet a bejáratól. A merre a közönséget vezetik, az a legérdekesebb része a katakombáknak. Az egész összejárálni nem is lehetne, mert óriási területet foglalnak el e különös helyek s különben is új nem találni egyéb részeiben.

A falakon minden kanyarulatnál meg vannak nevezve az utcák, melyek alatt áthaladtunk. Érdekes látvány, ha az ember bátrán az egyenesebb utakon s látja a hosszú gyertyasort lobogni. E hosszú szük folyosóból egy vasajtón át — mely rendszeren el van zárva — egy szélesebb üregbe jutottunk, itt a kopár s nyomasztó benyomást keltő falakon kívül, vagy két méter magasan vannak rendszeren összerakva a csontok s koponyák, melyeket akár itt, akár a régi temetők átalakításakor találtak, közbe-közbe egy-egy tábla függesztve a szentírásból vett jelmondatokkal ellátva. Ezek között vezet jó darabig az ut s itt már 2—3 méter széles. A közönség csoportokra oszlik és többször magam találtam magamat elhagyatva. Meglehető kellemetlen benyomást tesz az a csend, az a nem kellemes látvány, mely körülveszi az embert. Érdekes, hogy alig 100—150 lépésnyire voltam a tömegtől, mely előttem vagy utánam

haladt, de egy hangot sem hallottam. Gyertyám pislogott a léghuzamtól, mely átjárja a folyosókat, az üregek tetejéről átszivárgó vízcsappék hullása s a földszinén haladó kocsi alig hallható dübörgése volt az egyedüli zaj, mely körülvevett. Néhol méternyi átmérőjű üregek nyílnak egészen a felszínig s az ezeken beható viláosság úgy tűnik fel, mintha tetején egy villamos lámpa világítana. Majd egy földalatti forráshoz jutottunk, mindezt azzal az élettelenességgel, ridegséggel találkoztunk, mely főként jellemzi e gödröket. Egy-egy sírkő s a régi csontmaradványok között egy 11 méter magas üregbe jutottunk, a honnan nem messzire már a kijárat nyílik. Ismét szűken kanyargó lépcsőn át napfényre jutottunk e megtekintésre érdekes katakombákba, ahol nevezetes, hogy épen úgy vannak állandó rendőrszettek felállítva, mint az utcán.

A párisi temetőkről röviden csak annyit említék, mint jellemzőt, hogy eltérőleg a miénktől, nem sírkövek, mint nálunk, hanem termésköböl épült két méteres kápolnák vannak építve a sírok fölé s egyszerű felirás jelzi az elhunyt nevét. Igen szépen rendezettek s főként a „Le père Lachaise“-ben gyönyörű síremlékek díszítik a francia nagy emberek nyugvó helyét, kik közül sokan a pompás „Pantheon“-ban vannak eltemetve, míg a franciák legnagyobb emberének, Napoleonnak nyugvó helyét egy felséges aranyozott kupolájú síremlék díszíti a „Hotel des Invalides“ kápolnája megett. Itenként háromszor nyitják meg a közönségnek e síremléket, melynek mystikus benyomását fokozza, hogy a kupola teteje kék, majd sárga üveggel levezve fedve, csak derengő viláosságot bocsát a közepén levő, melyen fekvő köröndbe. Itt egy, egy köböl épült barna kőkoporsó van felállítva, körben körülveve fehér márvány oszlopokkal, a melyre a hős tettei s győzelmei márványba vannak vésvé. Háttérét képezi a sír, a mely azonban zárva van. Oldalt épült fülkékben vannak elhelyezve a császár legheibb tábornoka s még néhány híres hadvezér holt-teteje. Folytatását képezi s csak egy üvegajtóval van elválasztva az Invalidusok kápolnája, melynek falait sírúrn díszítik az ellenségtől elvett lobogók és hadijelvények.

Itt még megemlékezem a „Morgue“-ról, hová az ismeretlen hullákat szállítják s nyilvános közszemlére téve kéri a közönséget, hogy felismerés esetén erről jelentést tegyenek. Földszintes épület ez, hová az évenként mintegy 800-ra menő ismeretlen szerencsétlenek holttestét szállítják s előbb egy arravaló hűtő készületben 14° Celsiusra megfagyasztják s azután egy kettős üvegfal által körülvevett s minus 4° Celsiusra lehűtött helyiségben közszemlére kiteszik. Az arc ennek következtében megtartja természetes színt s szűkség szerint három hónapig is elláll a hulla, mely idő letelte után lefényképezik s kifüggesztik az e célra szolgáló táblára. A látvány meglehetősen borzalmas kelt s csak annyiban érdemes megtekintésre, amennyiben az ember erről is fogalmat akar szerezni.

S. F.

A vármegyei községi tanító-egyesület közgyűléséről.

(Folytatás.)

A körök jelentései után a közgyűlés napirendjének legérdekesebb részét a pályamunkát képezett 3 tételnek tárgyalása s ezek felett mondott bíráti észrevételek képezték. I-ső tételre: „Miként és milyen terjedelemben tanítandó a természettan és vegytan az elemi népiskolában?“ című kérdésre beérkezett 4 dolgozat közül a bírálati megállapodás szerint mint abszolút becsú munka Gurcsán János szabadkai tanító dolgozata lett 40 drb koronával jutalmazva.

A felolvasott terjedelmes dolgozat lényegét a következőkben vonhatjuk össze: A népiskolában magának a természetnek s nem a természetnek az ismerete a főcél. Elhibázott eljárás tehát betelni a szobába s az ott, vagy onnan észlelhető tüneményeket tudományos rendszerbe foglalva a szakkönyvecskék száraz eredménytárai s meghatározásai szerint tárgyalni le, mert a tünemény-egységek képzésére a tények természetén csoportjai szolgálván alapul, azokat magában a természetben kell felkeresni, ott szemléltetni, leírni, elemezni, szétbontani az egyszerű tüneményekre. A tárgyalásnál föttneményül csak a sythematikuss jelentőségű emelendő, a többi csak egyszerű tapasztalati anyag legyen, mely akkor foglalandó rendszerbe, midőn egy másik tünemény tárgyalásánál, mint föttnemény fog jelentkezni.

A kísérletezés a tünemény megismerésére irányuljon; ne a kísérlet képezze azonban a tanítás bázisát, hanem maga a tünemény. Nem helyes, a már megismert törvény igazolására utólag tenni kísérletet. A kísérletezésre szolgáló eszköz, vagy gépezet annál tökéletesebb, minél egyszerűbb szerkezet mellett képes feladatának megfelelni.

A tananyagra nézve első sorban a legközvetlenebb szemlélet köréből vett mindennapiakat, másodsorban az érzékek útján megállapítható tüneményeket s végül utolsó fokozatban a légköri s komplikált tünemények megismerését ajánlja. A módszertan eljárása: 1. észleltetés; 2. a tünemény lefolyásában bekövetkező rendszeresség, törvényszerűség; 3. az okok magyarázata, fel-találása. A rajzsegéllyel érzékelhető hypothézisek különösen a vegyi folyamatok tárgyalásánál a népiskolában is előfordulhatnak. A mennyiség-tani képletes kifejezés helyett az értelemben megfelelő szóbeli kifejezést ajánlja. Nagy sulyt fektet a tünemény megismerésével kapcsolatos érzékszervek gyakorlására; így a látás érzékét a színek megkülönböztetésében, a szemmérték szerinti távolságmérésben; a hallás érzékét a különböző hangok megfigyeltetésében kívánja tökéletesíteni.

Ugyancsak az I-ső kérdésben felolvasás alá került Novoszel János zentai tanítónak dicsérettel felolvasásra ajánlott dolgozata is. E munkának közvetlen bevezetését a miniszteri tanterv, tantügyi viszonyaink és tankönyveink bírálati képezi.

Összefüggő eljárást követel a természet- és vegytan tanítása között s a tanmenetet az alsó osztályokra nézve is megállapítja; az V., VI. osztályban rendszeresítést kíván; a tanítás alapjául a kísérletezést nélkülözhetetlennek mondja s a törvényt a gyermekekkel vezet-teti le.

A krétával lerajzolt kísérletet a népiskolából szám-üzendőnek tartja; a tanító által előállítható s a gyermekek által is utánkészíthető kísérletezési eszközöknek nagy előnyt ad. — Kimerítő részletességgel sorolja elő a természet- és vegytanból feldolgozandó tananyagot.

A felolvasott tételek felett élénk vita fejlődött ki, melyben Hahn Róza, Novoszel János, Malissza Ignác és Czebe Győző vettek részt. A vita különösen a természet- és vegytan kapcsolatos tanítása, a kézi könyvek használati kérdése és a krétarajznak alkalmazása körül csoportosultak. A közgyűlés a következő határozati javaslatot fogadta el:

1. A természet-vegytan tanításánál a cél legyen a nagy természet és erőinek megismerése a gyakorlati életre való vonatkozással. A természettant ne rideg, száraz tankönyv, hanem vonzó előadás és az olvasókönyv alapján tanítsuk.

2. Tegyük a gyermeket a természeti tünemények, vegyfolyamatok iránt érdeklétté. E végből minden tünemény kísérlet által tényszerűen szemléltetendő s a törvény lehetőleg a tanulók által vonandó le. Szoktassuk a tanulókat az okok fűrkészésére, tartsunk a tünemények megfigyelésében fokozatot, csoportosítsuk azokat egy kategóriás jellegű géppont köré; a kiindulás legyen maga a természetben észlelt tünemény.

3. A természet- és vegytan tanítása összekapcsolandó a vallás-erkölcsi jellemképzés irányításával.

4. Tananyag felveendő a lég-, a víz-, a csillagos ég tüneményei; az érzékek phisikája köréből pedig annyit, mennyit iskolai körülményeink megengednek. Hypothesisekhez csak a legnagyobb szükségben nyuljunk. Ha a matematika elkerülhetetlen, az ne történjék algebrai úton, hanem határozott kifejezésekkel és számokkal.

5. A vegytan köréből felvett tananyag a szemléltető elvvel felel meg a változások, legkisebb vegyületek és különösen azon tényekre terjedjen ki, melyek közegészségügyi, életmeutési, ipari, gazdaságtani célokat támogatnak, a lényokra nézve pedig a konyhaszat és mindennapi háztartásban nélkülözhetetlenek.

6. Hassunk oda, hogy a tanítás végezdje a tisztá, felvilágosult elme szolgálata legyen s hogy a gyermekből a babonát és tévhitet kiirtsuk.

7. A tárgyalás menete legyen a következő: a) tünemény, b) a törvény, c) az ok vagy erő. A gyakorlati alkalmazása pedig: a) észrevétel, megfigyelés, szemlélet, b) a tünemény változatainak befolyása, c) következtetés, magyarázat.

Nem lehet célunk egyáltalán a felolvasott két dolgozat fölött kritikát tartanunk; — mindkét munka alapos tárgyilagossággal, az elvek helyes csoportosítása mellett oly sokoldalúval van megírva, hogy épen ezen sokoldalúsága miatt bő tanulni s gondolkodni valót talál abban minden szakember. De az elvek többé-kevésbé régi kelettek, az elemi oktatás többi tantárgyaira is annyira alkalmazhatók s így általánosok, hogy a természet-vegytan tanításának nehéz kérdését csupán elveknek felállításával aligha vissztük előbbre. — Van azonban egy meg nem szokott s fölülte sokra becstelenlő törekvése a felolvasott dolgozatoknak s ez a közvetlenség módszere: a természetnek szemlélet alapján való megismerése. Ezt tartjuk az egyedül helyes és gyakorlati eredményt biztosító methodikai eljárásnak. A természetet bármely ága a közvetlen szemlélet alapján nyert benyomások után érvényesíthet csak igazán a gyermeki lélekben s lesz az által kutatója a lépteny nyomon jelentkező tünemények okainak. Ki tehát a természet szabad ege alá télen-nyáron! s figyeltesstik, szemléltessük, eleméztessük minden arra érdemes természeti erőt ott a maga keletkezésében, lefolyásában.

Megfigyelést érdemel továbbá a kísérletezésre vonatkozó törekvés is s itt nem mulaszthatjuk el a tanítóság figyelmét felhívni Széki Ákosnak „Természettani kis muzeum” című szakkönyvecskéjére (kapható Engel Lajos könyvkereskedésében Pécsen; ára 50 kr), melyben utmutatást ad 67 természet-vegytani kísérletnek könnyű és kevés költséggel való előállításához; vagy Mauritz természettanít (lásd Vcrdy: Tanszermuzeum), melyek alapján egyszerű, ugyszólván a gyermek szeme előtt létrehozott kísérletek segítségével bizonyítja be az ok és okozatok közötti összefüggést s meg fog győződni, hogy a népiskolai természet-vegytani oktatás korántsem tudományos fejtegetés, inkább játszva oktatás, mely meggyújtja a búvészet titkos lámpáját s fényével beenged pillantanunk a sápanyi tüzelmek csodakörébe is.

(Vége köv.)

Naptár. Junius.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
8 Pént.	Medárd	Medárd	27 Terap., H.
9 Szom.	Felix, Prim.	Primus	28 Nicetas, E.
10 Vas.	G 4 Margita	G 3 Margit.	29 B 6 Theod.
11 Hétfő	Barnabás a.	Barnabás	30 Izsák v.
12 Kedd	Basilid. v.	Basilides	31 Hernia

Felelős szerkesztő:
Dr. BALOGHY ERNŐ,
köz- és váltó-igvéd
Laptulajdonos és kiadó
BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

4435. szám 1894.

Pályázati hirdetmény.

Járásomboz tartozó Kiszács községben lemondás folytán a segédjegyzői (aljegyzői) állás megüresedett, a melyre ezennel pályázatot nyitok.

Felhívom a pályázni kívánókat, kik ezen 400 frt évi fizetéssel és 12 negymértőldnyire terjedő ingyenes fuvarral javadalmazott állást elnyerni óhajtják, kérvényeiket legkésőbb **folyo évi junius hó 17-ig** hozzám benyujtsák, mert a később érkezetteket figyelembe nem veszem.

A választás határnapján, Kiszács községben, folyó évi junius hó 18-ik napjának d. e. 8 óráját tűzöm ki. Ujvidéken, 1894. évi junius hó 2-án.

Kolozsváry Sándor,
főszolgabíró.

3—1

Rothbauer Adolf szítaszövő és szőrfonó üzlete ZOMBORBAN,

malom-utca 192-ik szám alatt

(saját házában.)

Raktáron tart legjobb minőségű s valódi lőszört ágybetétek, a legjutányosabb árak mellett.

I. rendű fehér lőször kilója . . . 2 frt — kr.
II. rendű fekete lőször kilója . . . 1 frt 80 kr.

III. rendű fekete lőször kilója . . . 1 frt 40 kr.
IV. rendű fekete lőször kilója . . . 1 frt — kr.

Természetes fehér színű vonószőr csomagja 20 kr,
Videki megrendelések pontosan eszközölteknek.

Arverési hirdetmény.

Vilova község alulírott előjárósága által ezennel közhírré tétetik, miszerint a község tulajdonát képező „Ada” nevű 112 katasztrális hold szántóföld egy területben, a rajta lévő gazdasági épülettel 1894. évi október hó 1-től, 1899. évi szeptember hó 30-ig, esetleg a kukoricatermesnek október hó 15-ig való leszedésig terjedő öt évi időközre alulírt község előjáróságánál megszemléltető árverési feltételek szerint **folyo évi augusztus hó 1-én** 1000 frt bánatpénznek készpénzben való lefizetése mellett haszonbérbe fog adatni. Vilován, 1894. évi junius hó 1-én.

Knezevich, Rackvojevits Milán,
h. jegyző. bíró.

11792. sz.

tan. 1894.

HIRDETMEYNY.

Szabadka szab. kir. város tanácsa részéről közhírré tétetik, hogy a város tulajdonához tartozó bajmoki nagykorosma a törv. közgyűlés 108/831. 891. számú határozata alapján örök áron tulajdoni joggal a helyszínen, Bajmokon **f. évi junius hó 20-án d. e. 10 órakor** nyilvános árverés útján az alábbi feltételek mellett eladatni fog.

Kikiáltási ár 10,000 frt.
Bánatpénz a kikiáltási ár 10%-a készpénz, avagy óvadékképes értékpapír, mely az utolsó részletbe fog betudatni.

Az árverés vevőre nézve azonnal, a város közönségére nézve pedig a miniszteri jóváhagyás után válik jogérvényessé és kötelezővé.

A vételár 20%-a a miniszteri jóváhagyás után azonnal, a hátramaradt vételár pedig 9 év alatt, mindenkor január hó 1-én egyenlő részletekben 6% késedelmi kamatok kikötésével fizetendő.

Az átiratási és százaléki költségek egyedül vevőt illetik.

Az ingatlanok vevőre a vételár teljes lefizetése után fognak telekkönyvileg átiratni. Nem fizetés esetén a város jogosítva van a megvett telket és házat a vevő kárára és veszélyére újból elárverezni, mely esetben a vételár és költségek leszámítása után fennmaradandó összeg fog csak a vevőnek visszaadatni. Szabadkán, 1894. évi május hó 31-én.

3—1 **A városi tanács.**

325. sz. 1894.

ÁRVERÉSI HIRDETMEYNY.

Bács-Bodrogh vármegye tek. alispáni hivatalának 4951/1894. sz. a. kelt határozata folytán Kun-Baja község területén a vadászati-jog 1894. évi augusztus hó 1-től, 1897. évi augusztus hó 15-ig terjedő időre az eddigi bérlo veszélyére és kárára **1894. évi junius hó 25-ik napján d. u. 3 órakor** Kun-Baja községbázánál nyilvános árverésen újból bérbe adatni fog.

Miről árverezni szándékozik azzal értesítettek, hogy az árverési feltételek a községjegyzői irodájában betekinthetők.

Kun-Baja, 1894. évi május hó 24-én.
Szommer József, Dobler József,
jegyző. 2—1 bíró.

1357. sz. 1894.

Eladási hirdetmény.

Aradi m. kir. jószágigazgatóságának 1894. évi május hó 29-én kelt 5666. szám alatti rendeletéhez képest közhírré tétetik, hogy Uj-Palánka községben lévő, volt ispánsági lovaslegényi lak a hozzátartozó melléképület és belsőségnek örök áron való eladása végett, Kulán a kincstári ispánsági hivatalos helyiségben **1894. évi junius hó 25-én d. e. 9 órakor** nyilvános árverés fog tartatni.

Venni szándékozik ezen versenytárgyalásra azon figyelemzettel hivatnak meg, hogy az eladni célzott ingatlanok 1000 frt becsértékének megfelelő 10%-os bánatpénzzel lássák el magukat.

Legtöbbit ígérő által lelett bánatpénz az árverés jóváhagyása esetén a vételárnak törlesztésére számoltatik el, ezután fennmaradó vételár, ha az 5000 frtot meg nem haladja, 10 évi, vagy 20 félévi előleges részletekben, a jóváhagyás napjától a lefizetés napjáig számítandó 5 1/2%-os kamattal együtt tartozik a vevő a megjelölt pénztárnál megfizetni.

Szöbéli árverés megkezdése előtt 50 kros bélyegjeggyel és a megajánlt összegnek 10%-os bánatpénzzel ellátott írásos zárt ajánlatok is elfogadhatnak.

Eladási részletek feltételek Kulán a kincstári ispánságnál a szokott hivatalos órák alatt megtekinthetők. Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Kulán, 1894. évi junius hó 4-én.
Kincstári ispánság.

2—1

Zombor, Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomtatásból.

3731. szám.

kig. 1894.

Pályázat.

Plávna községben elbocsajtás folytán megüresedett s 200 frt évi fizetéssel javadalmazott gyalog közrendőri állásra ezennel pályázatot nyitok s felhívom pályázni óhajtókat, hogy kellőleg felszerelt folyamodványaik **folyo évi junius hó 28-ik napjáig** hozzám benyujtsák. Palánka, 1894. évi május hó 31-én.

Főszolgabíró hiv. távol:

Veszelinovits Milorád,
szolgabíró.

3—2

3876. sz. 1894.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye kulai járáshoz tartozó Kula és Keresztur nagyközségekből álló állatorvosi kör részére Kula székhelylél rendszeresített körállatorvosi állás betöltésére pályázatot hirdetek és a pályázni kívánókat felhívom, hogy az 1883. évi I. és 1888. évi VII. t. c. értelmében felszerelt, azonfelül nyelvismereteiket és eddigi alkalmaztatásukat is igazoló pályázati kérvényeiket hozzám **f. évi junius hó 28-ig** benyujtsák.

A körállatorvosi állás javadalmazása 600 frt készpénzfizetés és a körhöz tartozó községek területén hivatalos eljárás közben ingyen fuvar.

A látogatási és gyógykezelési díjak utólag egységessé utján fognak megállapitattni.

Kula, 1894. évi május hó 30 án

Dr. Molnár Károly,
főszolgabíró.

3—1

Arverési hirdetmény.

A zombori r. kath. egyházpénztár kezelősege részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a plébánia-épület alatti, s a mellette lévő földszinti épületben lévő összes bolti és raktár-helyiségek 1894. évi november 1-től 1897. évi október 31-éig szóló időtartamra **1894. évi junius hó 26-án délelőtti 9 órakor** az egyházpénztári irodában nyilvános árverés útján haszonbérbe adatni fognak.

Minden árverezni szándékozonak saját jól felfogott érdekében ajánlatik, hogy az árverési feltételeket már előzőleg az egyházpénztári irodában megtekinthe.

Zombor, 1894. évi junius hó 5-én.

3—1 **A zombori r. k. egyházpénztár kezelősege.**

3470. szám.

kig. 1894.

Pályázat.

Novoszellő községben lemondás folytán megüresedett s 228 frt évi fizetéssel javadalmazott gyalog közrendőri állásra ezennel pályázatot nyitok s felhívom pályázni óhajtókat, hogy kellőleg felszerelt folyamodványaik **folyo évi junius hó 28-ik napjáig** hozzám benyujtsák. Palánka, 1894. évi május hó 31-én.

Főszolgabíró hiv. távol:

Veszelinovits Milorád,
szolgabíró.

3—2

Eszenciákat

rum, cognac, mindennemű szeszese italok, asztali likörök és különlegességek azonnali elhibázhatlan elkészítésére a legkitűnőbb minőségben szállitok.

Azonfelül ajánlok 80 fokú, vegyileg tisztá **ecetesessenciat** kellemes ízű borecet és közönséges ecetek gyártásához. Leírások és használati utasítások ingyen mellékelteknek.

Kiváló eredményért kezeskedek.

Árlapot bérmentve küldök.

Pollák Károly Fülöp
eszenciák-különlegességek gyára

PRÁGA.

Megbízható ügynökök keresztetnek.

50—47

3—2

Árlejtési hirdetmény.

Vaskut község előjárósága részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a jegyzői lak és ennek melléképületein eszközöndő nagyobb szabású javítások árlejtése **folyo évi junius hó 19-én d. e. 8 órakor** a községbázánál 411 frt o. é. szóval négyszáz tizenegy forint kikiáltási ár mellett fog megtartatni.

Árverezni kívánók értesítettek, hogy az árlejtés alkalmával a kikiáltási összeg 10%-ja bánatpénzként leteendő; — a munka az árlejtés napjától számított 5 nap lefolyása után azonnal megkezdendő s a megkezdéstől számított 30 nap alatt befejezendő. — Az árlejtési feltételek a jegyzői irodában a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Vaskut, 1894. évi junius hó 2-án.

Pacher Béla, Rutser István,
jegyző. 2—2 bíró.

XVII. évfolyam

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 k.

A lap szellemi részét illető küldemények szerkesztőnek, anyagát a laptulajdonosnak küldendők.

Egyes szám ára 10 kr.

Tóth Kálmán

A zombori és megyei óta látott egy társadalmi nek iadalt. Örömmel látta annál is inkább, meggyében szükség van egész megye és központja intelligenciáját egyesíti.

Nagy megyénk nélkül lemi és erkölcsi kapcsolatok gyénlk szellemi összetartozgálni.

Magyarán szólva, e országgrész pozícióját hely fogva már kivirta, hátra repéte.

Nem vagyunk optimistnyos aggodással szemléltikmal ugyan nem versenyző, dalmi előhaladásért küzdő k mégis nem lehet a Tóth Ká tartott fellépését csak localis

A Tóth Kálmán-kör elnyalású és ékes szavai megmelyen a Tóth Kálmán-kör

Hogy megtalálja-e, ez Mindannyiunk által kíváE nagy és hatalmas meg

Zomborban, összpontosítani a művészetileg e megye prodal amit — valljuk meg őszintén intelligenciájához mértén nem

A Tóth Kálmán körre hogy megyénkben ne csak a de az irodalmilag és művészi szerepet is vigye.

Ugy gondoljuk, hogy vezetői előtt ez az eszme let

Valjon sikerül-e ennek medret ásni, az a jövő kérdé

E megyének és Zombor sege a Tóth Kálmán-körtől szerepet, melyet ez egyesül művészeti társulat megyénk mi módon fogja betölteni, z

A „BACSKA”

Prolog.

A zombori Tóth Kálmán-kör megnyitása hó 10-én, szavaltá **Bács Soma** főnyomtatás és művészi kör

Bolygó vándor, honnan érke Mi a neved? Mi célod? Szólj Nem ismerünk; e táj sem ismer

Harc magot hinted? Nyugsz Mig az utódoz békét esienek? A száad vége elgyengült, beteg Nem a jövőnek, csak e pernek Mi célod, ismeretlen? Szólj! J

Nem ismeresz, s nem vágysz Oh rónatáj, napfényes dűldök Hol árja hömpölyg Dunának? Hulláma fut aranyra ért kalás Hol fénylő kastély nyul az egek S fehérlo kunyhó lent szerényte

Az én kezembem sem kardél rag Nem ismeresz? Én a Haladás Rég járok erre-arra; ám e tájor

Egy ide értem, meglepett az ál És álmodám hosszút és rémeset: . . . A nemzet testén sajt a régi Budától Nándor sziklaormai Vad horda-nép döszöl, tanyáz, la Kiölt e táj, kifosztott, kirabolt Kereszt helyén sáppad műven a